

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

Однією з найактуальніших проблем є подолання існуючої віддаленості між академічною та практичною психологіями. Сьогодні вкрай необхідно комплексно використовувати їх потенціал в соціальній практиці. Це допоможе людині більш компетентно вирішувати свої життєві та професійні питання. В сучасному суспільстві наукові і практичні інтереси психології виключно різноманітні. Основні з них охоплюють наступне коло проблем.

По-перше, це людина, яка досягла зрілості і певного рівня розвитку як індивід, особистість, суб'єкт суспільної праці і індивідуальність. В якості групового суб'єкта діяльності виступає професійний колектив. Тут потрібним є досягнення визначеності у виділенні структурних, функціональних і інших компонентів професійної праці. Акмеологічне бачення полягає в гармонійній інтеграції таких її провідних сторін, як професійна діяльність, особистісний розвиток, повсякденні відносини, в яких суб'єкт праці продуктивно задіює свій творчий потенціал і вдосконалює макрохарактеристики. Для галузевої акмеології одним з новаторських завдань є наукове висвітлення феномена «акме» фахівця, а також групового суб'єкта виду діяльності. Психологія покликана виявити взаємозв'язки між макрохарактеристиками людини (індивідуальність-особистість-суб'єкт професійної праці-індивідуальність), які зумовлені різними внутрішніми та зовнішніми умовами і факторами. Важливе місце в акмеології повинні зайняти питання створення умов для просування соціального суб'єкта до власних вершин.

У центрі уваги сучасної психології знаходиться професіоналізм людини як визначальна передумова для реалізації її життєвої стратегії і забезпечення продуктивної праці. При цьому виділяються головні параметри професіоналізму, що характеризують загальне, особливе, одиначне в основних системах діяльності: «людина-людина», «людина-трудоий колектив», «людина-техніка», «людина-знакова система» та ін. Конкретизацією даного напрямку виступає професіоналізм в конкретній професійній діяльності, в тому числі в управлінні, вихованні, навчанні, в сферах обслуговування. Особливе місце займають питання підготовки до професійної діяльності у вищих навчальних закладах.

Для психології принципове значення має положення загальної акмеології про те, що справжній професіоналізм не може виникнути у

людини, що займається тільки однією обраною діяльністю. Він не виникає без розвитку у людини спеціальних і загальних особливостей, без перетворення загальнолюдських цінностей в її власні цінності, без вироблення моральної вихованості. Згідно з цим положенням, фахівця слід розглядати в якості суб'єкта сукупної суспільної праці, в процесі якої він гармонійно розвивається та найбільш повно й продуктивно задіює свій творчий потенціал.

Психологія дозволяє конструювати, проектувати і успішно використовувати моделі, алгоритми і технології продуктивної життєдіяльності в конкретних умовах. Вони формуються на інтегративній науковій основі і акумулюють кращі зразки ефективної професійної праці та соціально ціннісного життя. Принциповою відмінністю галузевої акмеології в рішенні даного завдання є її орієнтація на розвиток і реалізацію творчого потенціалу людини як суб'єкта життєдіяльності.

Розробка таких науково обґрунтованих практичних підстав просування людини до досконалості є для психології та її галузі, акмеології, пріоритетним соціальним замовленням. При цьому вони враховують, що кожна людина досягає своїх вершин найбільш оптимальним для неї шляхом, який дає можливість вийти на високий рівень професіоналізму, розвитку і підтримки творчого потенціалу, що спирається на можливості індивідуального самовизначення, самоорганізації, самоосвіти, самовдосконалення. Особливе місце тут повинні зайняти питання реалізації потенційних можливостей людини як в повсякденній діяльності, так і в екстремальних умовах.

Психологія повинна забезпечити практику дослідницьким інструментарієм та засобами його використання. Його цілісна моніторингова технологія включає дослідний, корекційно-розвивальний і консультаційно-інформаційний інструментарій, які використовуються як в процесі професійної праці, так і у вигляді цільових заходів. Інтегративний характер психології в цілому і її прикладної дисципліни – галузевої акмеології виражається в застосуванні цілісної дослідницько-розвиваючої технології, ефективної моделі та алгоритму для досягнення заданих цілей.

З огляду на виділені проблеми сучасної психології, категорія суб'єкта є центральною як на науковому, так і на практичному рівнях. Вона розкриває якість активності людини, виявляє його місце і роль в світі, здатність до діяльності, самовизначення і розвитку.